

Қазақстан Республикасындағы инфляция

Релиздың күні: 01.12.2023

Келесі релиздің күні: 03.01.2024

[1. Негізгі сәттер](#)

[2. Инфляция динамикасы](#)

[3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым](#)

[4. Глоссарий](#)

[5. Әдіснамалық түсініктемелер](#)

[6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер](#)

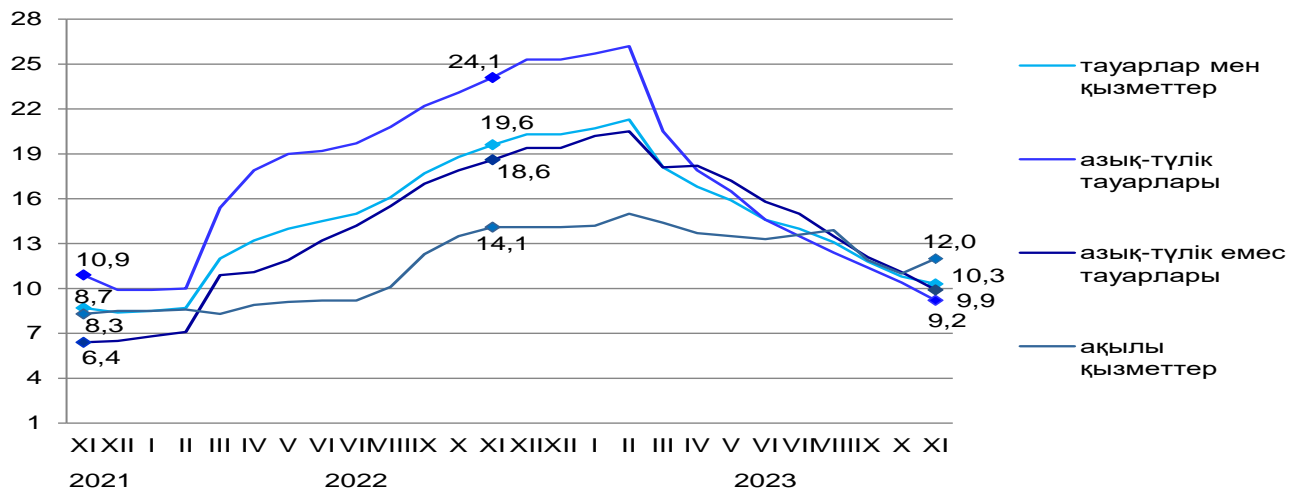
[7. Пайдалы сілтемелер](#)

1. Негізгі сәттер

2023 жылғы қарашада Қазақстан Республикасындағы инфляция бір жылда 10,3% (2023 жылғы қазанда – 10,8%), бір айда – 1% (өткен айда – 0,7%) құрады.

Баға азық-түлік тауарларға бір жылда – 9,2% (2023 жылғы қазанда – 10,4%), азық-түлік емес тауарларға – 9,9% (2023 жылғы қазанда – 11,1%), ақылы қызметтерге 12% (2023 жылғы қазанда – 11%) өсті.

1-сурет. 2021-2023 жылдардағы Қазақстан Республикасындағы жылдық инфляция

2. Инфляция динамикасы

Өткен жылғы қарашамен салыстырғанда бағаның өсуі күрішке – 37,3%, минералды және ауыз суға – 19,8%, консервіленген сүтке – 18,4%, пастерленген сүтке – 15%, жаңа жиналған жемістер мен көкөністерге – 14,4%, майлылығы 2,5% айранға – 14,3%, тоқаш және ұннан дайындалатын өнімдерге – 13,6%, сары майға – 13,2%, жұмыртқаға 11,6% тіркелді. Бағаның төмендеуі қарақұмық жармасына – 20,9%, құмшекерге – 16,9%, күнбағыс майына 16,4% байқалды.

Баға деңгейі жиһаз және үйге қажетті заттарға – 15,1%, жеке қолданылатын тауарларға – 14,1%, ыдысқа – 12,6%, киім және аяқ киімге – 11,5%, жуғыш және тазалағыш құралдарға – 9,4%, құрылыс материалдарына 8% өсті. Дизель отыны – 17,5%, бензин – 13,6%, сұйытылған газ баллондағы 12,9% қымбаттады.

Баға санаторийлер қызметтеріне – 15,5%, денсаулық сақтау қызметтеріне – 13%, шаштараздар мен жеке қызмет көрсету орындары қызметтеріне – 12,7%, кешенді демалыстарды ұйымдастыру қызметтеріне – 12,2%, демалыс және спорттық іс-шаралар

саласындағы қызметтерге – 12,1%, білім беру қызметтеріне – 9,7%, қоғамдық тамақтандыру қызметтеріне 8,6% жоғарылады. Жолаушылар әуе көлігі қызметтері – 27,5%, теміржол көлігі қызметтері 8% қымбаттады.

Тарифтер қоқыс шығаруға – 36,3%, су бұруға – 29,1%, орталықтан жылытуға – 25,6%, суық суға – 22,3%, ыстық суға – 20,2%, электр энергиясына – 16,7%, тұрғын үйді күтіп ұстауға 8,1% өсті.

Өңірлер бөлінісінде 2023 жылғы қарашада жылдық мәнде орташа республикалық деңгейден асатын он екі өңірлерде қалыптасты, олардың ішінен ең жоғары Қарағандыда (11,6%), Ақмола және Ұлытау облысында (11,2%-дан).

1-кесте. Өңірлерде қараша айындағы жылдық инфляция, %

	2023	2022	2021
Қазақстан Республикасы	10,3	19,6	8,7
Абай	9,7	19,5	...
Ақмола	11,2	21,0	9,0
Ақтөбе	10,3	19,2	8,8
Алматы	8,4	17,8	8,4
Атырау	9,7	19,0	8,5
Батыс Қазақстан	10,1	18,8	8,8
Жамбыл	10,7	18,0	8,8
Жетісу	10,7	19,2	...
Қарағанды	11,6	20,2	8,9
Қостанай	10,4	18,8	8,5
Қызылорда	9,7	19,1	8,5
Маңғыстау	10,4	23,8	9,4
Павлодар	10,4	19,1	8,8
Солтүстік Қазақстан	11,0	19,6	8,8
Түркістан	11,0	19,0	9,0
Ұлытау	11,2	20,3	...
Шығыс Қазақстан	10,5	19,3	9,2
Астана қаласы	9,2	22,6	8,6
Алматы қаласы	10,5	19,5	8,6
Шымкент қаласы	9,2	19,5	8,3

Динамикалық кестелер:

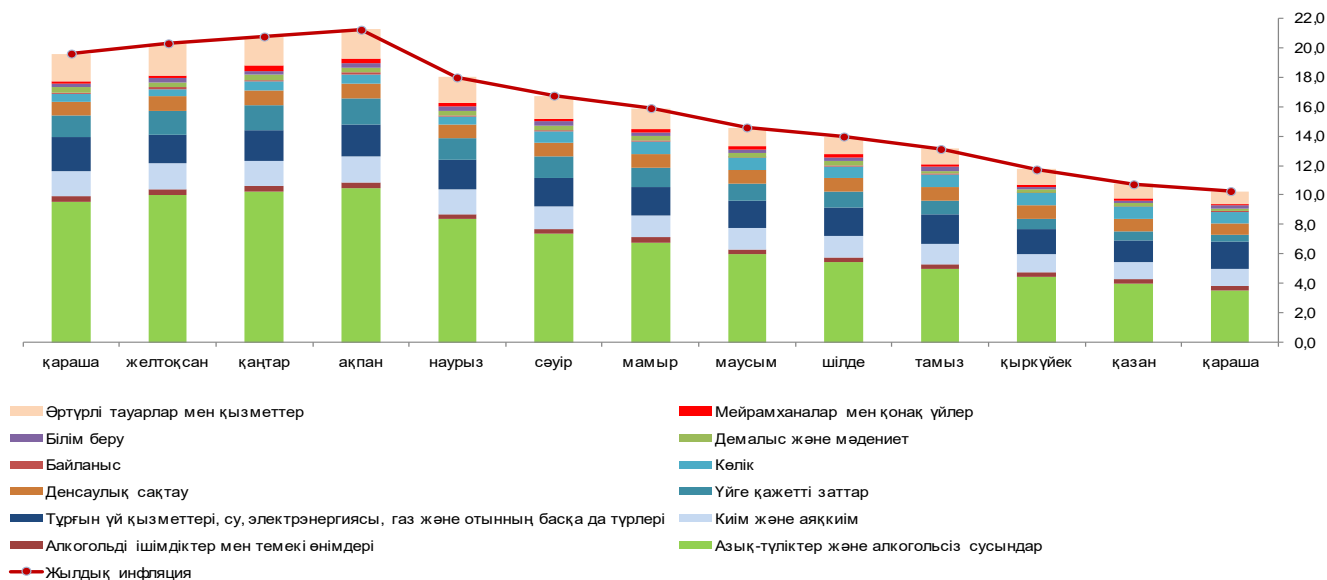
[1. 2000-2022 жылдардағы Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

[2. 1993-2022 жылдардағы өңірлер бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтеріне бағалар мен тарифтер индексі](#)

3. Инфляцияның жылдық деңгейіне салым

Инфляцияның жылдық деңгейіне ең үлкен үлес қосқан азық-түлік және алкогольсіз сусындар (3,6 пайыздық тармақ), тұрғын үй қызметтері (1,9 пайыздық тармақ), киім және аяқ киім (1,1 пайыздық тармақ).

2-сурет. 2022 жылғы қарашамен 2023 жылғы қараша аралығында Қазақстан Республикасындағы инфляциясына тауарлардың негізгі топтарының үлесі

Өткен жылда баға нан өнімдері мен жармаларға – 11,8%, ет және ет өнімдеріне 7,3% жоғарылады және инфляцияға тиісінше 0,8 және 0,9 пайыздық тармақ негізгі үлес қосты. Жылдық инфляцияға алкогольсіз сусындар 12,6% қымбаттауы және 0,3 пайыздық тармақ, сүт өнімдері (12,4%) – 0,5 пайыздық тармақ, жемістер мен көкөністер (10,7%) – 0,6 пайыздық тармақ үлес қосты.

ТКШ қызметтері бір жылда 13,2% қымбаттады, ал олардың инфляцияға үлесі 1,9 пайыздық тармақты құрады. 2023 жылғы қарашада орталықтан жылыту өткен жылғы қарашамен салыстырғанда 25,6% жоғары болды және жылдық инфляцияға 0,3 пайыздық тармақ, электрэнергия (16,7%) – 0,4 пайыздық тармақ, тұрғын үй-жайларды жөндеу және қызмет көрсету бойынша қызметтер (9,1%) – 0,2 пайыздық тармақ үлес қосты.

2-кесте. 2023 жылғы қарашадағы Қазақстан Республикасында жылдық инфляцияға жекелеген құрамдас бөліктерінің үлесі

Тауарлар мен қызметтер	Өсу қарқыны	Баға өсіміне салым
Азық-түлік тауарлар	9,2	3,855
Нан өнімдері мен жармалар	11,8	0,845
Ет және ет өнімдері	7,3	0,897
Сүт өнімдері	12,4	0,469
Жұмыртқа	11,6	0,132
Май және тоң май	-1,8	-0,041
Жемістер мен көкөністер	10,7	0,584
Қант	-16,0	-0,139
Алкогольсіз сусындар	12,6	0,272
Азық-түлік емес тауарлар	9,9	2,929
Киім	10,7	0,693
Аяқ киім	13,1	0,404
Жұғыш заттар	9,4	0,144
Бензин	13,6	0,324
Жеке қолдану тауарлар	14,1	0,417
Ақылы қызметтер	12,0	3,461
Тұрғын үй қызметтері, су, электрэнергиясы, газ және отынның басқа да түрлері	13,2	1,856
тұрғын үйді күтіп ұстауға төлем	8,1	0,074
тұрғын үйді жалға алу	7,0	0,176
тұрғын үй жайларды жөндеу және қызмет көрсету	9,1	0,219
суық су	22,3	0,120
ыстық су	20,2	0,079
қоқыс шығару	36,3	0,104
суды бұру	29,1	0,067
электрэнергия	16,7	0,387
газ	10,0	0,126
тарату желілері арқылы тасымалданатын газ	9,4	0,096
сұйытылған	12,9	0,030
орталықтан жылыту	25,6	0,320
қатты отын	10,1	0,172
домофон	6,6	0,012

Бір айда ақылы қызметтер бағасының деңгейі 1,7%, азық-түлік тауарларға – 0,7%, азық-түлік емес тауарларға – 0,5% өсті.

3-кесте. Бір айдағы инфляция, %

	Қараша			
	тауарлар мен қызметтер	азық-түлік тауарлар	азық-түлік емес тауарлар	ақылы қызметтер
2018	0,9	1,1	0,8	0,7
2019	0,7	1,2	0,5	0,5
2020	0,9	1,3	0,6	0,8
2021	0,7	0,9	1,0	0,3
2022	1,4	1,8	1,6	0,8
2023	1,0	0,7	0,5	1,7

Динамикалық кесте:

[2000-2023 жылдар аралығында Қазақстан Республикасы бойынша тұтыну тауарлары мен қызметтерінің бағалары мен тарифтерінің индексі ай сайын](#)

4. Глоссарий

Инфляция – бұл халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтердің белгіленген тізіміне бағаның орташа деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін сипаттайтын көрсеткіш.

Салым – көрсеткіш бойынша пайыздық өзгерістің инфляцияның жалпы мәніне әсер ету шамасы.

5. Әдіснамалық түсініктемелер

Инфляция деңгейін сипаттайтын тұтыну бағаларының индексі халық жеке тұтыну үшін сатып алатын тауарлар мен қызметтерге бағаның жалпы деңгейінің уақыт бойынша өзгеруін көрсетеді.

Тұтыну бағаларының индексін есептеу екі көзден алынған ақпарат негізінде жүргізіледі:

- осы мақсаттар үшін арнайы іріктелген сауда нүктелерінде және қызмет көрсету орындарында оларды тікелей тіркеу арқылы жиналған бағалардың өзгеруі туралы деректер;
- халықтың нақты тұтыну шығыстарының құрылымы бөлігінде үй шаруашылықтарын зерттеу материалдары.

Бағалардың өзгеруі туралы ақпарат жинау қалалар мен аудан орталықтарының іріктемелі тобы бойынша, барлық облыс орталықтарында, республикалық маңызы бар қалаларда және астанада жүзеге асырылады. Сауда және қызмет көрсету саласының базалық кәсіпорындарын таңдау жергілікті жерлерде жүзеге асырылады. Зерттеуге әртүрлі сауда жағдайлары бар және жаппай сұранысқа ие тауарларды (қызметтерді) үнемі өткізетін кәсіпорындар ұсынылуы үшін сауданың және ақылы қызметтердің барлық түрлерінің объектілері іріктеледі.

Тұтыну бағаларын байқау және ТБИ есептеу үшін тауарлар мен қызметтер жиынтығы Қазақстанның барлық өңірлері үшін олардың бірыңғай іріктемесін білдіреді. Тауарлар мен қызметтердің тізімі 508 позициядан тұрады, оған халықтың тұтынуында ең көп үлес салмағын алатын ең өкілді түрлер кіреді.

Бағалар туралы ақпарат жинауды баға тіркеушілері тауарды (көрсетілетін қызметті) өткізу орындарында тікелей жүргізеді. Тексеру жүргізілген күні төленген тауарлардың бағасы, салықтарды қоса алғанда, бірақ оларды жеткізгені үшін қосымша алымдарды қоспағанда тіркеледі.

6. Байланысты жарияланымдарға сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексі және туынды көрсеткіштер](#)

[Қазақстан Республикасындағы жекелеген тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің бөлшек сауда бағалары](#)

[Қазақстан Республикасындағы әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарларына баға индексі және орташа бағалар](#)

7. Пайдалы сілтемелер

[Тұтыну бағаларының индексін құру әдістемесі \(ТБИ\)](#)

["Тұтыну тауарлары мен ақылы қызметтердің бағаларын тіркеу дәптері"Ц-101 нысаны](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, сапа бойынша есеп, 2021ж.](#)

[Тұтыну бағаларының индексі, "Талдау" ақпараттық-талдау жүйесі](#)

www.new.stat.gov.kz/ Экономика/ Баға статистикасы

Шығаруға жауапты: Баға статистикасы департаменті	Департамент директоры: Қ.Жақыпбекұлы Тел. +7 7172 749790	Орындаушы: А.Макижанова Тел. +7 7172 749531 E-mail: an.makizhanova@aspire.gov.kz	Мекен-жай: 010000, Астана қаласы Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министрліктер үйі, 4 кіреберіс
---	---	--	--